

Metoder og produktion af data

Kvalitative metoder	Kvantitative metoder	Ikke-empiriske metoder
Data er fortolkninger og erfaringer – indblik i behov og holdninger	Data indsamlet i tal og tabeller – repræsentativt overblik	Data produceret af evaluator – fortolkninger - hurtig
<ul style="list-style-type: none"> • Feltundersøgelser • Fokusgrupper • Det kontrollerede eksperiment • Det kvalitative interview • Tænke-højt-test	<ul style="list-style-type: none"> • Digitalt spørgeskema • Loganalyse • Tjekliste for funktionalitet	<ul style="list-style-type: none"> • Ekspertvurdering • Tjekliste for egenskaber

Kvalitative - Feltundersøgelse

- **Mål:** bedømme læremiddels brugervenlighed i konkret brugssituation og "naturlige miljø"
- **Metode:** observere brugere i eget miljø – evt skærmoptager
- **Fordel:** bedømme faktorer i miljøer, der har betydning for brugerens interaktion + brug i større sammenhæng og samspil mellem bruger, opgaver, læremiddel og organisation
- **Anvendelse:** forudsætter fuldstændig prototype – små justeringer af design og funktionalitet

Procedure

- Find et repræsentativt miljø
- Opstil formål og observationsguide, fx interaktionsformer
- Film/observer/track brugere og skærm
- Analyser data + konklusion

Fokusgrupper

- **Mål:** Afdække hvad brugerne mener om læremidlet: indhold, funktionalitet, mangler mv gennem dialog mellem brugere
- **Metode:** potentielle brugere (6-8) diskuterer læremidlet under ledelse af en mødeleder
- **Fordel:** afdække holdninger, krav – ikke adfærd i brugssituation
- **Anvendelse:** midt i designproces - fokusere på udviklingsfelter og afdække usynlige problemer

Procedure

- Find en række brugere med forskellig profil
- Opstil formål og interviewguide
- Gennemfør interview, sæt rammer for diskussion
- Analyser data + konklusion

Det kontrollerede eksperiment

- **Mål:** skabe et entydig og objektivt billede af læremidlets brugbarhed i et kontrolleret miljø
- **Metode:** brugere interagerer med læremidlet i et "kunstigt" miljø og interaktionen måles ud fra faste kriterier
- **Fordel:** overblik over de elementer der indgår i evalueringen – kortlægge årsags-virkningsrelationer på et objektivt grundlag + eksperimentet kan gentages under identiske betingelser
- **Anvendelse:** Kan generalisere undersøgelsens resultater

Procedure

- Opstil hypoteser for brug
- Planlæg bestemte brugssituationer, fx orientering i læremidlet, forståelse af indhold, løsning af opgaver
- Brugere interagerer – og optages på video
- Analyse ud fra hypoteser

Det kvalitative interview

- **Mål:** give brugere mulighed for at udtrykke deres opfattelse af et læremiddel
- **Metode:** Interview på grundlag af interviewguide – fx umiddelbar oplevelse, positive, negative, brugervenlighed, forslag til bedre brugervenlighed
- **Fordel:** dybdegående billede af læremidlets potentiale
- **Anvendelse:** I alle udviklingens faser

Procedure

- Forbered interview – find temaer, udarbejd spørgsmål og fx flowchart (støtter den interviewedes hukommelse)
- Under interview – vær lydhør og giv plads til holdninger, iagttagelser og især uddybninger
- Analyser ud fra temaer og brug citater som dokumentation + samlet fortolkning

Tænke-højt-test

- **Mål:** Forstå hvordan brugere umiddelbart opfatter læremidlet
- **Metode:** brugere udtaler enkeltvist/parvist deres tanker, mens de bevæger sig rundt i læremidlet – evt. på grundlag af opgaver brugeren skal løse – eller friøvelse
- **Fordel:** Kan afsløre mangler i design og hvorfor de opstår + indsigt i brugerens forventninger, adfærd og fortolkning
- **Anvendelse:** Forudsætter tidlig prototype

Procedure

- Udarbejd formål og evt. områder som skal testes
- Forbered brugeren på "at tænke-højt-metoden" – (se næste)
- Under testen stilles opklarende spørgsmål "hvad tænker du nu?" – dokumenteres ved video – evt få en opsamlet fortolkning
- Analyse ud formål med testen

Digitalt spørgeskema

- **Mål:** give et objektivt og standardiseret udtryk for, hvordan mange opfatter læremidlet – data i form af tal, tabeller og grafer
- **Metode:** link til spørgeskema sendes ud, oplysninger samles i database og sætter op i skemaer og tabeller
- **Fordel:** hurtigt og billigt indsamle oplysninger fra mange – ”breddeundersøgelser”, skema kan genbruges
- **Anvendelse:** alle faser i en designproces

Procedure

- Formål med undersøgelse – hvad skal du vide noget om?
- Udform spørgsmål - forståelige, entydige, let-komplekse spørgsmål, svarkategorier (lukkede – åbne)
- Test spørgeskema inden udsendelse
- Distribution
- Behandling af data ud fra formål

Åbne – og lukkede spørgsmål

Åbne spørgsmål

Brugerens nuancerede kommentarer

Bruger udfylder selv svar på et spørgsmål

- Hvordan formidler læremidlet sit faglige indhold?
- Hvordan fungerer læremidlets opgaver?
- På hvilken måde er læremidlet let at bruge?
- På hvilken måde er læremidlet svært at bruge?

Lukkede spørgsmål

Entydigt standardiserede svar - sammenlignes

Svar placeres på en skala:

Jeg synes at læremidlets opgaver er gode:

Meget enig	Enig	Neutral	Uenig	meget uenig

Læremidlets formidling af indholdet er:

Dæk- kende				Over- fladisk
1	2	3	4	5

Loganalyse

- **Mål:** indsamle statistisk materiale om brugeradfærd
- **Metode:** data indsamles mens brugere benytter læremidlet: besøgende pr dag, sidevisninger, hyppigst sete sider, besøgstid
- **Fordel:** billede af faktisk brugssituation, afdække både ubevidste og bevidste handling, hvordan læremidlet bruges, forhold mellem målgruppe og faktisk bruger
- **Anvendelse:** læremidlet har været i brug et stykke tid – redesign

Procedure

- Data genereres af sig selv + stor datamængde, så fokus på formål for analyse + hvilke dele skal analyseres
- Udarbejd undersøgelseskema
- Overvej fejlkilder (analyse siger ikke noget om brugerens holdning – eller alternative designs)
- Analyse med henblik på optimering/redesign

Tjekliste for funktionalitet

- **Mål:** afdække hvilke funktionaliteter brugere benytter, husker og kender – udgangspunkt for prioritering og videreudvikling
- **Metode:** 15-30 tjekspørgsmål
- **Fordel:** Afdække problemer - hurtigt at udfylde, fokuseret datamængde, nemt at analysere data + involverer brugere direkte
- **Anvendelse:** Færdige læremidler – optimering/redesign

Procedure

- List læremidlets funktionaliteter
- Udvælg funktionaliteter til tjek + udform 1-3 spørgsmål om hver
- Kan distribueres digitalt (i forbindelse med læremidlet) / fysisk
- Afrapportering – statistisk + konklusion på data

Tjekliste for funktionalitet

Eksempel på tjekliste

Spørgsmål	Ja	Nej
Er læremidlet overskueligt?		
Passer menupunkter til indhold?		
Findes der en vejledning?		
Er der en søgefunktion?		
Har du brugt den?		

Ekspertvurdering

- **Mål:** Bruge en eksperts viden til at afdække kvalitet, funktionalitet og afsløre fejl og mangler
- **Metode:** Ekspert gennemgår kritisk læremidlet og kommer med en vurdering
- **Fordel:** målrettet og resultatorienteret konklusion + minimale udgifter (Ulempe: ekspertvurdering $\gg$ brugernes oplevelse)
- **Anvendelse:** kan anvendes lige fra prototype til færdig læremiddel

Procedure

- Find ekspert, der kan forholde sig neutralt
- Eksperten gennemgår læremidlet: åbent – struktureret (bestemte emner, funktioner)
- Udarbejder en resultatliste – virker/virker ikke + inddele problemer: detalje/kritisk

Tjekliste for egenskaber

- **Mål:** sikre at læremidlet lever op til en række almengyldige principper
- **Metode:** opstilling af spørgsmål til læremidlet ud fra overordnede retningslinjer – fx faglig profil, læringsprofil, brugervenlighed
- **Fordel:** let, kan gentages, resultater kan bruges direkte
- **Anvendelse:** kan både bruges tidligt i designprocessen og som en slags ”facitliste” om der leves op til minimumskrav

Procedure

- Sammenstil rigtige spørgsmål ud fra formål og kendskab til designprincipper
- Ekspert gennemgår læremiddel
- Udfyldte tjekliste danner grundlag for rapportering

Brugervenlighedsanalyse - usability

Kategori	Ja	Nej	Begrundelse	Eksempel
Informationsarkitektur <ul style="list-style-type: none"> • Afspejler navigation informationsarkitektur? • Er hierarkiet logisk? • Er menupunkter dækkende for indhold?				
Tekst - Passer tekst til målgruppen				
Design <ul style="list-style-type: none"> • Afspejler design emnet?				
Funktionalitet <ul style="list-style-type: none"> • Virker al funktionalitet i læremidlet? • Findes unødigt funktionalitet?				